

Mariaus Katiliškio bibliotekos konkursui

Prozos sekcijai

Neringa Krikščiūnaitė
Pasvalio Petro gimnazijos 4b klasės mokinė

Novelės

**(„Boružės“, „Istorija apie karamelinius
saldainius“, novelių ciklas „Mūsų griūvanti
žemė“ arba „Ištrinta ateitis“)**

Namų adresas: Pasvalio raj. Saločiai

Konsultavo:
mokytoja Regina Grubinskienė

2010 m.
Pasvalys

Boružės

Guli. Tau maudžia visą kūną. Šalia tavo lovos pamerktos rožės. Jau nuvytusios. Matyt, artimųjų, kurie per anksti tave laidoja. Juk tu dar gyvas. Dar tavo plaučiams reikia oro. Tačiau širdis... Ji jau žino, kad greit... Imi galvot, kas ten tavęs lauks. O gal niekas? Gal tu ten kažko lauksi?

Staiga ėmei kosėti. Baltą paklodę papuošė raudoni taškeliai. Prisiminei boružes... Kai su vaikais jas gaudydavai ir leisdavai į dangų rugių lauke. Vėl užsikosėjai. Atėjo seselė... Sujungė kažkokius laidelius ir išėjo.

Ach... Rugiai! Tai – tavo jūra. Tūnodavai ten ilgais vakarais ir skaičiuodavai krentančias žvaigždes.

Raudonų taškių vis daugėjo. Atbėgo keli daktarai. „Kam?“ – nebyliai klausei. „Palikit mane vieną. Nors dabar.“ Užsikosėjai dar. Staiga ėmei gaudyti oro gurkšnį. Dusti... Pirmą kartą pajutai, koks saldus yra oras... Tyras, gaivus.

Tu rugių lauke. Ant tavo marškinių boružės. Ir danguj žvaigždžių lietus... Tu namie. Pagaliau. Seselė šilko švelnumo prisilietimu nuleido tavo akių vokus žemyn. Blakstienos susijungė.

Istorija apie karamelinius saldainius

Vėl esu rūsy. Čia šalta. Gerai, kad dar tik rudens pradžia, galiu kojas užsidengti tuščiais bulvių maišais, jie dar nesugrauzti žiurkių, kurių čia prisiveisia spalio pabaigoje. O dabar... Atrodo, spalio pradžia? O gal dar vis rugsėjis? Nebežinau, kiek laiko jau čia esu. Dažniausiai čia būnu dvi, tris dienas, bet šį kartą jau ilgiau... Už ką? Už ką mama mane uždarė į rūsį be vandens ir maisto? Kai vandenį atstoja ant rūsio sienų nubėgę drėgmės lašai, o maisto neatstoja niekas? Už ką šį kartą..? Pernelyg garsiai žiūrėjau televizorių. „Fashion TV“. Ten – mano pasaulis, mano svajonė, mano idealai, mano gyvenimas... Ne rūsy. Gerai, kad ruduo... Susiradau porą bulvių maišų, užsiklojau jais kojas ir šiek tiek pilvą, kuris jau ėmė skaudėti dėl maisto stokos. Susirangiau rūsio viduryje, ant lentų. Kodėl nesiglaudžiu kampe? Rūsio sienos betoninės, galiu peršalti plaučius, o mediena –sušildo, kai pati įšyla nuo mano kūno. Pagrindas kietas, bet yra buvę ir blogiau... Užmerkiau savo dideles žalias akis...

Staiga kažkas paliečia mano ranką.

— Kelkis!

Greitai pramerkiu akis. Prieš mane tėtis! Tėtis... Mano mylimas tėtis! Aš juk sakydavau mamai, kad jis grįš!

Kai man buvo šešeri, mes su tėčiu vieną vakarą žiūrėjom televizorių. Rodė pramoginę laidą. Aš joje nesupratau nieko, bet buvau laiminga ir juokiausi, nes mano tėtis juokėsi. Man būdavo gera žiūrėti į jį besijuokiantį. Tada aplink jo akis susidarydavo gausybė mažų raukšlyčių, kurios darydavo jį dar gražesnę ir geresnę. Po laidos jis atsistojo, apkabino mane ir paklausė:

— Aš einu nusipirkti cigarečių. O ką tau, mano lėlyt, parnešti?

— Aš noriu karamelinių saldainių. Daug daug daug! – Ištiesiau savo laibas rankytes į šonus...

Tėtis nusijuokė, pabučiavo man į žandą ir teištare:

— Pasiilgsiu tavęs, mažut.

Ir išėjo. Tą vakarą aš jį mačiau paskutinį kartą. Mama net neverkė, kiek pamenu. Tik keikė, kad jis atėmė gražiausius gyvenimo metus ir visus pinigus. Bet aš verkdama jai rėkia, kad tėtis grįš, o užtruko ilgiau, nes prie kioskelio ilga eilė...

Ilga eilė tęsėsi septynerius metus. Iki dabar...

Tėtis laikė mane už rankos.

— Einam iš čia. Suradau pagaliau tave, mažute. Einam. Kelkis! – Jis mane pakėlė, o kitoje rankoje laikė maišelį karamelinių saldainių.

— Kelkis, išgama!

Pramerčiau akis. O kur tėtis..? Vietoj tėčio čia stovėjo mano netikra sesuo. Už mane vyresnė dvejis metais, kur kas stambesnė nei aš. Ji – Jovita. Mano mamos dukra iš pirmosios santuokos. O aš esu antroji – iš antrosios. Abu vyrai mano motiną paliko. Ji daug gėrė. Mano mama – nenusakomo grožio moteris, bet jos grožį sudarė alkoholis ir gausus tabakas. Aš manydavau, kad ji mane muša tik tada, kai būna girta, bet smūgiai pasipildavo ir tada, kai į mane žvelgdavo blaiviomis akimis. Savo pirmosios dukros ji nėra nė pirštu palietusi.

— Kelkis, išgama. – Jovita trenkė man per veidą.

Atsistojau. Nuleidusi akis žvelgiau į jos dideles pėdas įsispiriamuose batuose.

— Tave kviečia mama! Ji tau ruošė pusryčius...

Nusekiau seseriai iš paskos. Jiėjo greitai žingsniu, jos ilgi nesurišti plaukai draikėsi į visas puses. Pakėliau akis į dangų – jis buvo apniukęs. Vėjas draskė lapus nuo medžių, tačiau oras buvo toks gaivus! Rūsy kvėpavau vien drėgme, o čia tyras oras! Visada jausdavausi laiminga, išėjusi iš rūsio... Virtuvėje prie stalo sėdėjo mama.

Klusniai įvykdžiau jos įsakymą.

— Ačiū, mama. Skaniai atrodo, – pasakiau jai, atsisėdusi prie stalo.

— Paskui eik nusiprausti. Šiandien atvažiuoja jūsų naujas tėtis. Galbūt... Būkite gražios ir paklusnios.

Ji kas mėnesį sugebėdavo susirasti vis naują vyrą. Mano mama mokėjo bendrauti su žmonėmis, jos šypsena buvo labai graži ir akys blizgėdavo, žvelgdamos į gražų vyrą. Tačiau juos sudomindavo dviem arba trimis savaitėms, ne ilgiau. Netrukus ji pasirodydavo, kokia yra iš tiesų – egoistė, ieškanti materialios naudos iš vyrų, juos laikanti tik mėsos gabalais ir visų bėdų kaltininkais.

Vonioje praleidau visą valandą. Gulėjau jau atvėsusiame vandenyje, tačiau man buvo gera. Pasaulis buvo geras...

— Giedre! Kvaila merga! Ateina naujasis mamos kavalierius! Staigiai iš vonios! – Jovita turėjo stiprų balsą.

— Tuoj, sese, tuoj! – skubiai išlipau iš vonios, apsirengiau megztuką ir užsimoviau džinsus. Pravėrusi duris, už jų radau laukiančią Jovitą.

— Turim nulipti kartu. Mama sakė, kad turim atrodyti kaip ideali šeima. Šypsokis tam diedui.

Tam diedui buvo vos apie trisdešimt. Jaunesnis už mamą dešimčia metų? Oho... Jis su mama gėrė svetainėje kavą ir kalbėjosi.

— O štai ir mano mylimos mergaitės! Ateikit čia. – Mama mums šypsojosi. O gal labiau sau, džiūgaudama, jog pas ją į namus atėjo toks žavus ir jaunas vyras. – Prisėskit. Susipažinkite, čia – Kainas. Kainai, čia mano dukros – Jovita ir Giedrė.

— Sveikos, mergaitės. – Kainas mums padovanojo labai plačią šypseną. Ant jo kairės rankos puikavosi auksinis žiedas, ant dešinės – didelis laikrodis. Taip pat auksinis. Apsirengęs žaviai – mėlyni džinsai, balti marškiniai, kurių skvernai išsipešioję į visas puses. – Jūsų mama man daug apie jus pasakojo...

Mama perbraukė delnu per savo plaukus – tokiu mostu mums pasakydavo, jog laikas eiti užsiimti kitais reikalais ir nebetrukdyti.

— Tai mes jau eisime, mama, – pasakiau jai. Kainas atsisuko į mane ir pažvelgė giliu žvilgsniu.

Po susitikimo su Kainu mama buvo kaip niekada laiminga. Visa švytėdama laukdavo jo atvykstančio, susitvarkydavo namus taip, kad šie net blizgėdavo, o mus, prieš pat jam atvažiuojant, išsiųsdavo į miestelį.

Gyvenau aš šiaurės Lietuvoj. Nuostabaus grožio vietoje su daugybe mažyčių miškelių ir jau apledėti skubančiomis upėmis. Gatvės čia grįstos senu asfaltu ir naktį menkai teapšviestos – vos pora žibintų per vieną kvartalą. Namukai čia nedideli ir juose gyvena geri žmonės. Bent jau dauguma... Mes gyvenome pačioje miestelio pradžioje, prie pat greitkelio. Kas rytą matydavau pravažiuojančias krovines mašinas, o kas vakarą jos būdavo mums kaip žibintai – savo ilgosiomis šviesomis apšviestasdavo kiemą. Man čia patiko... Netoli mūsų buvo parduotuvė, kurioje dirbo viena mamos draugė – tad būdama mažesnė dykai iš jos gaudavau saldumynų ir nupigintų žaislų. Mama man žaislų nepirkdavo. Tik tėtis...

Įdomu, kur jis dabar? Manau, jog neapsikentęs mamos charakterio jis susistabdė vieną iš krovinių mašinų ir išvažiavo kažkur toli. Bet jis sakė grįš ir aš tikiu tuo! Tada mes abu išvažiuosime į Ameriką! Ten gyvena jo motina. Gal dabar ir jis ten?.. Bet kodėl man nepaskambina ar neparašo? Ach, tėti.. Kodėl?

Kartą parėjau namo vėlai. Vaikštinėjau menkai apšviestomis gatvėmis ir galvojau, kaip bus gera, kai viskas susidėlios taip, kaip turi būti.

Tačiau mano mama taip negalvojo... Vos tik pravėriau duris, ji tuojuo puolė:

— Ką tu sakei Kainui? Ką tu jam vapėjai?!

— Kaip suprast, mama?.. Aš jį mačiau tik vieną kartą...

— Kalė tu! Nemeluok man! Kodėl man meluoji? – ji atsidavė vynu...

— Mama, nemeluojau tau. Aš tau niekada nemelavau...

— Dieve mano, už ką man tokia dukra kaip tu?! Kodėl nepasidariau aborto? Dieve mano, kodėl buvau tokia kvaila? Tai vis per tavo tėvą! Sakė, užauginsim tave, viskas bus gerai. O pats kaip gyvulys dingo! Ir sukis man vienai su tokia kaip tu! Į rūsį! Jovita! Į rūsį šitą padugnę!

Jovita greitai nubildėjo laiptais žemyn ir juokdamasi paklausė mamos:

— Už ką dabar, mam?

— Kainas jai siūlė darbą... Jai, o ne man, ne tau! Bet jai! – mama atsisėdo ant sofos ir pasiėmusi dar neišgertą stiklinę prisidėjo ją prie lūpų.

— Kokį darbą?

— Jis fotografas. Jam reikia tokio veido kaip jos! Jie kažką ten kuria ir jinau pasirodė tinkama! Ta padugnę! Dink iš čia! – Jovita suėmė mano rankas ir nusitempė paskui save.

Nesipriešinau... Niekada nesipriešinau. Mane tėtis mokė, jog negalima eiti prieš savo tėvus ir brolius bei seseris... Bet tada kodėl jie prieš mane? Maniau, kad būdama paklusni ir gera išvengsiu mamos pykčių, bet ją dar labiau nervindavo mano paklusnumas...

Jovita nuvedė mane į rūsį.

— Šliundra tu, manai, būsi kažkuo? Modeliu? Tavo veidas jiems gražus? Na, mergyte, nesirūpink, randuoti veideliai nepatinka niekam...

Apsidairiau aplinkui – jokių maišų nebebuvo. Rūsysis buvo tuščias. Visiškai visiškai tuščias... Nebuvo net lentų... Atsisėdau ant grindų.

Su tėčiu dažnai sėdėdavome tiesiog ant grindų ir kalbėdavome. Jis man pasakodavo apie Ameriką... Tai buvo jo svajonių šalis. Dabar tokia pat tapo ir man. „Žmonės ten geresni“, – sakydavo jis. Iš aš juo tikėdavau. Ir tikiu iki dabar. „Ten kitoks gyvenimas negu čia. Ir mes jį pamatysim. Aš tau pažadu!“ Jis man daug ką žadėdavo. Labai daug ką. Ir visus pažadus ištesėdavo. Amerika... Kiek žinau reikia kirsti daugelio valstybių sienas. Tada vandenynas... Tada JI!

Rytą prasidarė rūsio durys. Už jų stovėjo mama ir Jovita.

Mama niekada neidavo į rūšį. Čia ji pasirodė pirmą kartą.

— Matai, dukra, aš nesakau, jog tu esi negraži, – mama ėjo manęs link, – bet supranti... Kainas labai užsispyręs ir nuo manęs neastoja. Jam reikia tavo veido, akių, lūpų... Gražaus veido. Ar supranti?

— Taip, mamyt... Aš nesutiksiu, kad mane fotografuotų. Gerai, mama?

— Teatleidžia man dievas, dukra mano... Jovita, laikyk ją.

Ji buvo tvirtesnė už mane, suėmė mano rankas ir užlaužė. Buvau išsekusi, neturėjau jėgų išsilaisvinti. Mama prisiartinio prie manęs. Rankoje tvirtai spaudė nagų dildę. Ji priartėjo prie mano veido ir... brūkštelėjo. Paskui dar kartą. Ir dar kartą...

Dildė raižė veidą. Kraujas lašėjo ant mamos batų.

Skaudėjo.

Jaučiau, jog silpstu. Bet neišleidau nė garso. Bijojau.

— Einam, dukrele, – mama kreipėsi į Jovitą, – paleisk šitą gražuolę. Paleista stipriai vožiausi ant grindų. Abi besijuokdamos išėjo.

Buvau lyg senas nereikalingas žaislas.

— Mes jai nukirpsime plaukus! – pravėrusi rūšio duris pasakė mama Jovitai. Jau buvo sutemę. Mama išties rankoje laikė dideles žirkles.

— Mama, man čia šalta... – pasiskundžiau.

— Tam Kainui tu taip patikai, kad jis ateina tik dėl tavęs. Kad pamatytų tave ir pasikalbėtų. Jis nori tave fotografuoti! Sako, kad tavo veidas gražus. Jau nebe, Giedre, jau nebe. Dar sako, kad turi gražius plaukus.

Jovita įjungė prožektorių ir spigino tiesiai man į akis.

— Kerпам.

Mama greitai prisiartinio prie manęs. Suėmė plaukų sruogą... Žerkšt! Plaukai lėtai krito ant betono. Žerkšt! Žerkšt! Jų vis mažėjo...

— Kaži ar tokios tavęs jam dar reikės...

Jos išėjo...

O Dieve! Man diegia šonus. Aš kosčiu... Man dreba rankos....

Šiaip ne taip atsistojau. Gal jos per klaidą neužrakino durų? Atsiremdama į sienas vis dėlto sugebėjau nueiti iki durų. Pastūmiau.

Ir jos prasidarė!

Dieve mano, jos atsidarė! Už jų viskas skendėjo nakty ir sniege. Sniegas buvo šviežias – lipnus ir purus. Atsiklaupiau ir sauja sniegą kimšau į burną. Ir jis mane pagirdė. Sunkiais žingsniais ėjau tolyn nuo namų. Ėjau į autostrados pusę. Aplinkui vien tik lengvieji automobiliai ir krovininės mašinos. Vienas automobilis pasuko mūsų namų link. Sustojo prie manęs.

— Giedre? Čia tu? O Giedre! Ką tau padarė?

Kainas.

Netrukus šiluma apkabino kūną. Nenorėjau atsimerkti. Maniau, kad tai sapnas. Bet sausas, plaučius draskantis kosulys privertė atsimerkti. Šalia sėdėjo Kainas, laikė rankose baltą puodelį. Kažkur sprangėsėjo malkos.

— Tavo kosulys... Reikės važiuoti pas gydytojus. Kad palengvėtų, atsigerk, – padavė puodelį.

— Aš sapnuoju?

— Ne, Giedre. Aš tave radau netoli namų. Prie sankryžos. Ėjai suplėšytais drabužiais, visa išsekusi... Tai tavo mama, ar ne? Ar ji?

Nusukau akis šonan. Randą ant veido nudegino ašara.

— Neverk. Aš visai ne Kainas. Aš tavo tėčio brolis... Giedre, ar pameni mane? Aš buvau pas tave, kai tu buvai dar labai mažytė. Dabar mane atsiuntė tavo tėtis. Jis ir pats greitai bus čia.

Aš negirdėjau, ką jis kalba. Aš net nenorėjau tuo tikėti... Tėtis?

— Kur mano tėtis? – suėmiau jo riešą. – Kur jis?

— Skrenda namo. Jis gyvena pas tavo močiutę. Žinai?

— Amerikoj?..

— O taip, mergyte. Poryt jis bus čia...

Kainas, tai yra mano dėdė Mindaugas, apsimetė turtingu fotografu, jog suviliotų mamą ir taip priartėtų prie manęs. Mano tėtis taip liepė...

Naktį pabudau nuo savo kosulio. Mindaugas miegojo tame pačiame kambaryje. Jis uždegė šviesą.

— Mergyte... O velnias!

Mano pagalvė buvo kruvina...

— Kas man? Dieve! Mindaugai?

Kvėpuoti buvo sunku... Kaip žuvis gaudžiau orą...

Ak, tėti... Aš tave atsimenu kaip žmogų, mane išmokiusi mylėti kitus. Net ir savo priešus... Gal tu pavėlavai, bet aš nepykstu. Nepykstu ir ant mamos su Jovita. Atleidžiu. Aš buvau laiminga, laukdama tavęs. Tu man atveši karamelinių saldainių? Gal nepamiršai, kad juos mėgstu?..

Novelių ciklas

„Mūsų griūvanti žemė“

arba

„Ištrinta ateitis“

Pirmoji problema:

Grožis

Lina stovėjo prie veidrodžio ir itin atidžiai save apžiūrinėjo. Stovėjo vienais apatiniais, buvo ką tik pabudusi. Vakar jai viena draugė pasakė, jog ji atrodanti itin moteriškai, tai yra per stora.

Taisyklė numeris vienas: jei iš mergaičių išgirsti, kad atrodai „moteriškai“, „putli“, „pavalgiusi“ arba „šilta odele apsigaubus“, tai nereiškia nieko kita, o tik tai, kad esi stora.

Taisyklė numeris du: jei mergaitės taip pasako, vadinasi, turi laikytis dietos.

— Nebevalgysiu! Tikrai tikrai! – pasakė Lina. – Ji visada laikėsi taisyklių.

Lina užsimovė savo gražiausius džinsus ir mėgaudamasi nauju planu išskubėjo į mokyklą.

Taisyklė numeris trys: į mokyklą turi įeiti taip, kad visi tave pastebėtų.

Išlipusi iš mokyklinio autobuso, mergaitė patraukė mokyklos link. Pilkomis trinkelėmis grįstas keliukas iki mokyklos buvo šlapias. Vakar lijo. Lina atsargiai dėliojo savo kojas, apmautas aukštakulniais, ir meldė Dievo, kad tik nepaslystų ar nekryptelėtų koja. Pirmas jos tikslas buvo nueiti iki slaugytojos pasisverti. Lina buvo protinga mergaitė: reikia tiksliai pasisverti, kad žinotum, kiek numesti. Tačiau net neatėjus 8 valandai ryto, jos pilvas jau reikalavo maisto. Mergaitė namie nevalgė nieko. Ji juk nori būti graži.

Pravėrė mokyklos duris. Grakščiais žingsniais nuėjo iki rūbinės. Deja, nė vienas vaikinai jai nesušvilpė, nė vienas iš sėdėjusių klasės draugų nepasakė „Labas“ ir nė vienas į ją net neatsisuko. „Kai aš būsiu liekna, jie dėl manęs seilę varvins!“ – svajėjo Lina.

— Jūsų ūgis – metras septyniasdešimt du, o svoris – šešiasdešimt. KMI normalus – dvidešimt.

— Normalus? O kiek man reikėtų numesti, kad vis dėlto atrodyčiau lieknesnė? – Lina suglumo.

— Jei dar ir priaugtumėt, nieko bloga nebūtų. Jūs neturėsit jokių problemų dėl svorio, – šyptelėjo slaugytoja.

Lina piktai užtrenkė duris. „Normalus! Normalus svoris! Dar galėtumėt priaugti...“ – paploninusi balseį mergaitė piktai mėgdžiojo slaugytoją.

Pirmadienis

Sėdėdama antroje pamokoje, Lina užrašų knygelėje pildė savo lieknėjimo planą. Ties užrašu „Valgymo laikas“ ji parašė: penkta valanda vakaro. Ir papildė: jei labai norėsiu valgyti, gersiu daug vandens.

Ties užrašu „Maistas“: obuolys (o gal du?) ir du bananai. „Gėrimai“: valomoji arbata.

— Lina Juknevičiūte, ir ką jūs čia darote? – prie pat josios suolo stovėjo mokytoja.

— Aš... Konspektuoju aš! – mokinė tuojau paslėpė užrašų knygelę po stalu.

— Įdomu, apie ką? Apie valomasias arbatas?

Taisyklė numeris keturi: visada dairykis, kur stovi mokytojas, jeigu nenori, kad būtų pavišinta tai, ką rašai vien tik sau.

Pietų pertrauka. Tegul šlamščia tas skanias karamelines bandeles storulės. Geria saldžias arbatas ir karštą šokoladą. Su karamelinėmis bandelėmis. Lina jų nenori! Tikrai!

— Tylėk, kvailas pilve! – Lina atsisuko mineralinio vandens buteliuką ir jį tuojau pat išgėrė. – Dabar būk ramus!

Tačiau skrandis reikalavo normalaus maisto. Apskritai – maisto. Kada ji valgys? Penktą? O, dar trys valandos ir ji pavalgys! Sėdėdama dailės pamokoje Lina labai atidžiai sekė laikrodžio rodyklės.

Taisyklė numeris penki: bent jau apsimesk, kad seki pamoką.

— Linute... Na, jeigu tau neįdomus impresionistinis menas, o kur kas labiau žavi laikrodžiai, tai gal būsi laikrodininkė?..

— Aš seku jūsų pamoką. Bent jau dabar seksiu...

Likus pusvalandžiui iki palaimingosios valandos, Lina išgėrė didelį puodelį valomosios arbatos.

Ir štai penkta valanda. Obuolys. Bananas. Dar vienas bananas.

Antradienis

— Aš visą naktį neužmigau. Taip norėjau valgyti, tik ir klausiausi, kaip urzgia pilvas...

— Tai kodėl nevalgai?

Lina kalbėjosi su savo drauge Monika, kuri buvo liekna kaip nendrė. Monika sakė, kad valgo viską, ką nori ir kada nori. Bet Lina pastebėjo, kad ji po kiekvieno pavalgymo užsidaro tualete...

— Monika... O kaip tu..? Tai padarai? – nedrąsiai užklausė Lina.

— Ššš! Susitinkam po pamokų pas mane ir viską sužinosi.

— Taigi pavalgai, – aiškino draugė, kai abi su Lina susėdo kambaryje ant sofos, – kiek nori valgai! Saldainius, sausainius, dešrainius! Tiesiog kaip normalus žmogus. O po to – du pirštukai į burnytę, ir tu vėl būni tuščiu skrandžiu.

— Fuuu! Tai šklykštu! – Lina suraukė veidą išgirdusi tokį patarimą.

— Tai nori būti graži ar ne?

— Noriu...

— Tada valgyk picą ir eime į vonią.

Lina buvo valgiusi tik vakar, o dabar jau trečia valanda dienos. Su pasimėgavimu kimšosi į burną picos gabalus, užpiltus riebiu padažu ir gausybe prieskonių.

— Tiesiog du pirštai ir grūdi kuo giliau.

Lina atsiklaupė priešais klozetą. Jausmas buvo keistas.

— Sakiau, kad lengva. Taip kaskart po valgymo. Ir nekenkia! Patikėk, žinau!

— O mokykloje? Irgi taip pat? O jei kas užeis ir išgirs? – Lina valėsi nupraustą veidą.

— Aš darau taip: pavalgau, palaukiu, kol prasideda pamoka. Išsiprašau iš jos trumpai, ir viskas. Lina, lengviau nebūna. Tik niekam nesakyk...

— Ačiū, Monika! Tu tikra draugė!

Ir jos apsikabino. Dvi mergaitės apsikabino.

Trečiadienis

Lina daug valgė.

Daug kartų ėjo į vonią.

Ketvirtadienis

Daug daug maisto!

Ir varstomos vonios durys.

Po dviejų savaičių...

Pirmadienis

Lina pravėrė mokyklos duris ir pasuko į rūbinę.

— O! Žiūrėkit! Kad tu savo kaulais rūbų nesuplėšytum!

Taisyklė numeris trys: į mokyklą turi įeiti taip, kad visi tave pastebėtų.

Per pertraukas aplink Liną būriavosi mergaitės.

— Linut! Šakės, kokia tu sulieknėjusi! Kiek numetei?

— Nedaug. Tik dešimt kilogramų. – Lina šypsojosi. Bet jai skaudėjo veidą šypsantis.

— Pasakyk ir man, kaip?..

— Ir man!

— Aš irgi noriu!

Mergaitės gyrė Linos išvaizdą: įdubusius skruostus, akis, plonas kojas ir šakeles primenančias rankas.

— Susitikime šiandien po pamokų ir aš jums viską papasakosiu! Jūs galėsite valgyti, kada norite ir ką norite! Ir kas svarbiausia – tai nekenkia!

Taisyklė numeris šeši: turi padėti draugams.

Antroji problema:

Savęs ieškojimas

Aš kartais jaučiuosi kaip meškutis, įmestas į mikrobangų krosnelę. Kodėl toks palyginimas? Na, suprantate, aš kuriu filmą apie savo gyvenimą. Ir ten save vaizduoju meškiuku. O jam nesiseka... Visų pirma, jis yra nuspiriamas ant grindų. Pakeliamas. Įdedamas į mikrobangę. Tada į šaldytuvą. Ir ant keptuvės. O tada... Laidas aplink jo kaklą ir viskas.

Todėl ir sakau, kad kartais jaučiuosi lyg meškutis mikrobangų krosnelėje. Suprantat, ten tave iš visų pusių supa vien tik karštas oras. Ir tu jauti, kaip tu degi, kaip nyksti, nors teoriškai aplink nesimato nieko. O kai nieko nesimato, vadinasi, nieko nėra.

Taisyklė numeris septyni: jeigu tu matai ar jauti kažką tokio, ko nemato ir nejaučia kiti, vadinasi, nieko ir nėra.

Aš negaliu sakyti, kad nekenčiu mokyklos. Ne. Man ten patinka. Ten yra savos taisyklės. Ten yra savi žmonės.

Taisyklė numeris aštuoni: turi priklausyti kuriai nors grupei.

O savi žmonės – tai grupės. Kiekvienoje mokykloje jos vis skirtingos. Mūsų mokykloje jos yra kelios: „Kieti“ – turtingų tėvų vaikai: neūžaugos, peraugėliai, stori, ploni ir visokie kitokie, bet jie yra populiarūs, nes pinigai daro savo... „Keisti“ – ne, tai ne menininkai, o tie – vaikštantys nuleidę pečius, lėtai velkantys kojas, dažniausiai matematikų olimpiadų dalyviai ar kokie pirmininkai, ar individai, nemokantys bendrauti buitine žmonių kalba. Jiems rūpi politika, kitų šalių ekspansija į Pietų Azijos valstybes antikriziniu laikotarpiu. „Fashion“ – tai grupė, kurioje nariai visada atrodo madingi. Ir elgiasi madingai. Aš juos mėgstu. Visada galiu sužinoti, kokios mados tendencijos šį rudenį vyrauja Milano podiumuose ir dizainerių galvose. „Apsirūkėliai“ – šią grupę sudaro sudaro menininkai. Jie eina koridoriu pakėlę akis į lubas, guli ant palangių, keistai rengiasi, kalba su britiškais akcentais ir ignoruoja jiems nesuprantamus loginius aiškinimus.

Tačiau aš saviems žmonėms, deja, nepriklausau. Nes aš nesu nei menininkas, nei fahionistas, nei kietas ir tikrai ne keistas. Aš esu... Meškutis mikrobangėje.

Kodėl aš taip jaučiuosi?

Taisyklė numeris devyni: visada turėk pasiaiškinimą dėl savo nuotaikos kaitos.

Nes aš esu meškutis mikrobangėje. Jei aš tikrai kaip meškutis pasipuoščiau laidu ant kaklo, manęs nepastebėtų. Na, kad manęs nėra, nepastebėtų. Aš priklausau grupei, kurios narys esu tik aš. Ją pavadinau „Mikrobangininkai“. Jei būčiau pavadinęs „Šaldytuvinininkais“, jau būtų tikrai keista...

Beje, neprisistačiau: esu Darijus. Gyvenu toli nuo miesto ir, kai rudens vakarais einu namo, kai rūkas toks tirštas, kad nieko nematai, meldžiuosi, kad viskas skendėtų tyloje. Arba įsigrūdu į ausis mp3 grotuvą ir klausaus visokio šlamšto. Baisu. Eini, eini... Meldiesi, kad jokia mašina nepravažiuotų. Nors man mašinos patinka. Norėčiau „Mustango“. Vien dėl gražaus pavadinimo.

— Aš vairuoju „Mustangą“.

Girdit, kaip skamba? Daug geriau negu „vairuoju „Mersą“... Suprantate esmę?

Taisyklė numeris dešimt: visada vairuok tik gerą automobilį arba apskritai nevairuok.

Aš daug ko bijau. Turbūt jau supratote, kad tamsa įeina į mano baimės sąrašą. Bijau dar mamos ir tėčio. Brolio. Bet labiausiai savęs.

Aš nesijaučiu gyvenęs šioje žemėje. Aš tik egzistuoju. Aš tik kvėpuoju.

Kartais aš galvoju apie savižudybę.

Einu į mokyklą, grįžtu namo. Einu, grįžtu. Einu... Noriu nebegrįžti, nebepareiti. Nors aš bijau nakties ir mašinų naktį, bet aš niekada nesidairau eidamas perėja. Nenoriu! Po velnių! Nenoriu! Nenoriu čia būti!

Man niekas nepadeda. Mokytojai nemato mano depresingų akių. Mokiniai nekreiptų dėmesio, jeigu ir matytų. Kam aš rūpiu? Tėvams? Broliui? Niekam! Aš galiu būti valandų valandas užsidaręs savo kambaryje, galiu net nesirodyti valgomajame – jie nepastebės! Jie niekada nepastebi.

— Ar jau baigėte? – paklausė mokyklos valytoja.

— O taip! Ačiū... – labai nuoširdžiai jai padėkojau ir išėjau iš jos personalinio kambariuko.

Taisyklė numeris vienuolika: visada turėk kam išsipasakoti.

Aš Darijus. Ir aš nebenoriu nusižudyti.

Trečioji problema:

Atkirtis

Jam tikrai yra sunku mokykloje. Tikrai. Šiandien ir vėl jį primušė. Jį visada pasigauna šaikelė bachūrų ir už šūlės kampo apdaužo kaip reikiant. Kartą taip davė malkų, jog vos parėjo namo. Na, o ten nuo tėvo gavo lupti, nes tas girtas buvo... O jo tėvas geria daug. Ir jį muša. Ir jo mamą. Jis nekenčia, kai muša mamą. Geriau jau jį patį, nes mama juk moteris, o moterų mušti negalima. Žema. O jo mama kenčia tą pusprotį. Jis jam yra sakęs, kad paims kaimyno nupjautavamzdį, ir jam bus viskas. Ragai. Šakės. Dvės gyvulys. Jis jo nekenčia.

Taisyklė numeris dvylika: visada ko nors nekęsk.

Ir tame prakeiktam karcery jį muša. Vien tik todėl, kad jis yra kitoks. Na, kalba ir mąsto kitaip. Kiekvienam gaidžiui ir pasako, kad jis gaidys. Nebijo, kad gali primušti. Ir primuša. Visada. Bet jis žino, kad jo iš tikrųjų bijo. Jie mėto jo kuprinę į klozetą, apspjauo, kitiems girdint pasako, jog jo tėvas yra alkoholikas, mušantis ir jį, ir jo mamą. Dar jo mamą vadina kale. Kartą vienas iš tų gaidžių užsilipo ant valgomojo stalo ir drožė:

— Tomo mama kalė. Dėl to tėvas ją daužo.

— O tu pydaras! Gaidys! – užsilipo ir Tomas ant stalo.

Taisyklė numeris trylika: kai kalbi, tave turi visi girdėti.

Na, tas „gaidys“, Paulius, buvo už jį dvigubai didesnis ir stambesnis. Šoko nuo savo ant Tomo stalo ir jis buvo nutėkštas ant grindų. Gerai, kad išgirdę triukšmą sulėkė mokytojai ir Paulių nuramino. Bet išeidamas jis dar kartą sušniokštė:

— Tavo mama kekšė!

Tomas matė, kad kelios mergaitės gailiomis akimis žiūrėjo į jį. Iš tiesų daug kam jo gaila. Taip būna, tave muša, muša, muša ir tu tampi apgailėtinas. Nes nepasipriešini kumščiais. Tačiau Tomo žodžiai juos nugali. Juos įžeidžia.

Taigi, jį šiandien ir vėl primušė. Jo veidas ištino. O tiksliau – kairė akis. Neis rytoj į mokyklą. Paulius ir jo sėbrai sakė, kad užmuš Tomą, nes per istorijos pamoką jis išvadino jį gėjum. Na gerai, pydaru. Mokytoja dėstė apie Antrąjį pasaulinį karą ir jam tikrai patiko! Pirmą kartą Tomas sėdėjo ir klausėsi. Ginklai, ginklai, ginklai. Ir daug kraujo. Velniava! Tikras karas! Ir tas nuokruša Paulius ėmė garsiai kalbėti:

— Vakar geriau! Ir joks karas nebuvo toks stiprus kaip dabar mano pagirios!

— Pauliau, patylėk. O gal nori vesti pamoką pats? – mokytoja su juo visada kalbėdavo atsargiai. Akivaizdžiai bijojo. Jūs matytumėt, kaip ji atrodo! Lyg skruzdė. O tas suskis Paulius mažų mažiausiai mamutas.

— Aš galiu! Pirma priežastis, dėl kurios prasidėjo karas, buvo ta, kad Tomas yra močkrušys. Nes jo mama kalė.

— O tu pydaras! – užsiplieskė vaikinai. – Tu tik ir kartoji, kad mano mama tokia ir anokia. Ir ką? Jau visi tai žino? Nieko nauja nesugalvoji, nes tavo gaidiška galva neišneša?

— Liaukitės! Abu! – suriko Skruzdė. Tomas nutilo. Paulius dar kažką paburbuliavo ir taip pat nutilo.

Bet po pamokos jis Tomą pasigavo ir davė jam malkų.

Naktį vaikinai sapnavo įdomų sapną. Matė daug daug ginklų. Ir Pauliaus veidą. Labai iš arti. Jis maldavo pasigailėti. O Tomas tik juokė ir juokė...

Namie velniava. Tėvas geria. Muša jo mamą. Ji verkia, sakosi, nebegalinti taip gyventi.

Jis nušaus jį.

Jo tėvas visada geria su tuo kaimynu iš antro aukšto. Šiandien irgi gers. O kai abu nusilaks, tada ginklas bus Tomo delnuose. Ir bus ragai.

— Tėve, eisi šiandien pas Stasį?

— Jo. O ką? – jis sėdėjo priešais televizorių, apsirengęs baltais, riebalų taškeliais nusėtais marškiniais ir žaliomis sportinėmis kelnėmis.

— Tai aš kartu. Galiu?

— Man tai kas...

Ir jie nulipo laiptais. Tėvas su kaimynu nusigėrė. Gėrė daug. Buvo dar rytas, o vaikinai, kaip jau minėjau, nėjo į mokyklą. Laiko dar daug.

Ginklą rado po Stasio pagalve. Užtaisytą. Kvailas senis... Nupjautavamzdis puikiai atrodė Tomo rankose. Nusitaikė į girtą tėvą:

— Už tai, tėve, kad mušei mamą!.. Už tai, kad mane mažą prievartavai!.. – Akyse ėmė kauptis ašaros. Nuvalė jas megztinio rankove. – Už tai, kad manęs neužauginai... Kad nedavei man vyriško peties... Kad neapgindavai manęs, kai man to reikėjo...

Rankos ėmė drebėti, ginklą suėmė tvirčiau.

— O Dieve, aš žudau savo tėvą.

Apžiojo ginklo vamzdį.

Dar matė, kaip tėvas pramerkė girtas akis. Jo tikras tėvas. Jis jo tikras sūnus...

BANG!

Taisyklė numeris keturiolika: blogiu blogio nenaikink.

Taisyklė numeris penkiolika: niekada nebūk savižudis.

Ketvirtoji problema:

Įklimpimas

Narkotikai. Taip.. Jau seniai jis jų nebuvo vartojęs. Kiek jau? Dvi savaites? Ar tris? Ir jautėsi apgailėtinais. Kūną naktimis purtydavo beprotiškas šaltis. Rankų venos jau buvo spėjusios ir pamėlynuoti. Sapnai... Bemiegėmis naktimis kartais pavykdavo užmigti, tačiau tuojau pat prabusdavo. Košmarai. Aplinkui adatos, kraujas, mirę draugai ir dylerio juokas... Kartą susapnavo save jaunesnį, šokantį dylerio draugams už dozę.

— Šok, mažas suski! Šok! Na nanana! Šokam velniūkšti!

Ir jis šoko. Šoko gatvėj, kol aplink jį važiuo mašinos ir pro langą mėtė grašius. Už juos ir už šoki, mąstė jis, turėčiau gauti bent ketvirtį kriako. Užteks savaitei. Mažom dozėm, maišant su tabaku ir vėliau apdeginant uždėjus ant sidabrinio šaukšto tol, kol gautūsi vientisa masė. Tada jau lauktų kelionė į kitą materiją. Gatvės nusidažydavo įvairiom spalvom, merginos atrodė seksualios ir gražios. Galėdavo bet kurią parsitempti į internato bendriką. Vaikščiodavo kelias valandas, kol galutinai išsisklaidydavo poveikis. Tada buvo gražu... Tada jis tai darė malonumo vedamas. O dabar... Dabar tai jau buvo būtinybė. Būtinybė! Gyvenimas dabar tapo lyg sugedusi garso kolonėlė – silpnai ir tyliai leidžianti agonijoje paskendusius garsus. Tačiau dabar jis buvo pasiryžęs mesti. Visam. Per daug prarado dėl baltų miltelių kaltės. O gal tiksliau dėl savo...

Andriui devyniolika. Jau. Pirmą kartą pavartojo būdamas dvylikos. Anksti. Dieve, tada jam patiko... Labai! Nuo tada pradėjo vartoti kiekvieną dieną. Mokykloje kaip niekur kitur lengva gauti šito mėšlo. Turi tik būti labai pastabus.

Taisyklė numeris šešiolika: niekada nepradėk vartoti narkotikų.

Jei jau pamatai vaikiną „In style“ – akiniai nuo saulės, net ir žiemą, apsmukę madingi džinsai arba tiesiog jauti, kad jis yra „prie pinigų“, praeidamas atsitrenk į jį ir prie žodžio „atsiprašau“ pridėk „perku viską“. Nesijaudink, jis pats tave suras. Nusitemps į vaikinų tualetą arba čia pat vestibulyje pasisveikinant atkišdamas delną tau švelniai įteiks pirkinį. O tu jam – pinigus. Tada randi naujų draugų. Tūsai. Nesibaigiantys tūsai. Mergaitės. Gražios mergaitės. Andrius gyveno laimingai. Bent jis taip manė. Laimingai iki tol, kol viskas ėmė risti žemyn.

Stigo pinigų. Labai stigo. Vagystės iš parduotuvių ir draugų mažai ką duodavo. Užtekdavo gal savaitei. O vėliau drebulys. Amžinas drebulys. Ir baimė.

Andrius sėdėjo pamokoje. Mokytoja aiškino apie Antrąjį Pasaulinį karą. Ir kaip visada jo klasės draugas Paulius ėmė užgaulioti Tomą.

— Pirmas dalykas, dėl kurio prasidėjo karas buvo ta, kad Tomas yra močkrūšys. Nes jo mama kalė.

— O tu pydaras! – užsiplieskė Tomas. – Tu tik ir kartoji, kad mano mama tokia ir anokia. Ir ką? Jau visi tai žino? Nieko nauja nesugalvoji, nes tavo gaidiška galva neišneša?

— Tu gaid...

Ir taip toliau ir taip toliau.

Ir jam ėmėsi rodytis ginklai. Ir tankai. Tankas prasiveržė pro klasės duris ir judėjo jo link. Andriaus akys tapo stiklinės. Jis tvirtai įsikibo į suolą, atsilošė atgal ir nukrito nuo kėdės. Ant grindų matė Tomo ir Linos negyvus kūnūs. Jie iš tolo skleidė šaltį. Stingdantį šaltį...

Staiga viskas aplinkui dingo ir jis vėl atsidūrė pamokoje su gyvais žmonėmis. Niekas nebuvo pasikeitę. Andrius pažvelgė į Tomą – vaikiną sėdėjo įsikniaubęs į vadovėlį. Pažvelgė į Liną – Dieve! Kada ji spėjo taip sulieknėti?

Tai buvo pirmoji jo haliucinacija. O vėliau jos visos buvo susijusios su karu. Kartą jis kalbėjosi netgi su keletu iš šešių didžiųjų velnių – su Neronu, Hitleriu, Kainu. O kartą matė Jėzų.

Jo akys puikiai išduodavo, kad jis „sėdęs ant adatos“. Visi aplinkui tai žinojo, tik niekas apie tai garsiai nekalbėjo.

Taisyklė numeris septyniolika: privalai žinoti dalykus, apie kuriuos niekas garsiai nekalba.

Tačiau daugiau jis niekada nematė Tomo ir Linos.

Šeštadienio rytą jam paskambino Paulius:

— Žinotai, kad Tomas nusišovė?

— Ką? Bliamba, nejuokauk iš ryto. Taip galva jau plyšta.

— Įsijunk šeštą kanalą.

Andrius greitai susirado televizoriaus pultą. Šešto kanalo rytinėse žiniose kalbėjo Tomo tėvas:

— Aš atmerkiau akis ir Tomas žvelgė tiesiai į mane. Tada išgirdau šūvį, ir viskas. Aš nesuvokiau, kas nutiko... Dieve mano! Mano tikras sūnus...

Andriui iš rankų iškrito telefonas.

Sekmadienį Andrius atsikėlė anksti. Įsijungė rytines žinias.

— Tai nesuvokiama! – audringai kalbėjo laidos vedėja. – Du paaugliai nusižudo vienas paskui kitą! Lina Juknevičiūtė šiandien penktą valandą ryto buvo rasta pasikorusi savo kambaryje! Mergina parašė raštelį, kuriame, cituoju: „Nes man buvo sunku. Nes aš nenorėjau būti stora. Aš norėjau būti graži.“

Andrius nuo tada ėmė bijoti.

Todėl ir metė. Nors ir sunkiai. Bet metė.

Penktoji problema:

Ignoravimas arba neatidumas

Auklėtoja

— Na, kodėl jūs klausiate manęs... Nežinau, kaip tai atsitiko. Net nežinau, kaip prasidėjo. Dieve! Kur žiūrėjo tėvai? Kur žiūrėjome mes... Linutė! Tokia gera mergaitė.... Graži, simpatiška. Ir tik po kiek laiko pastebėjau, kad ji sulieknėjo. Aš galvoju, kad čia tik taip. Kad taip turi būti... O Tomas... Na, taip, jis buvo gana keistas vaikas, bet niekada nemaniau, kad jam buvo taip blogai. Andrius... Jam jau taip nenusisekė gyvenime! Už ką, Dieve, už ką? Manot, man lengva kalbėti? Manot, aš nesusapnuoju košmarų? Vargšas Andrius. Jis irgi mirė... Ką daktarai sakė? Kad perdozavo? Aš jau buvau ėmusi įtarinėti, kad kažkas su juo negerai, bet maniau, kad tai jo tėvų pareiga juo rūpintis. Ne mūsų, mokytojų... Aš Darijaus net nepastebėdavau. Jis buvo toks ramus berniukas, rodos, nenuskriaustų nė musės... O jis vieną rytą ėmė ir nušoko nuo mokyklos stogo! Net nežinojau, kad jis taip artimai bendrauja su viena personalo darbuotoja. Aš buvau bloga auklėtoja! Bloga! Tiesiog nemaniau, kad tai rimta... Gal galite išjungti kameras?..

Personalo darbuotoja

— O taip, Darijus dažnai ateidavo pas mane išsipasakoti. Aš maniau, kad jam tik paprastas liūdesys ir vienišumo jausmas. Nekreipiau į tai rimtai dėmesio, net ir tomis dienomis, kai ištisai man kalbėdavo apie savižudybę... Tiesiog nemaniau, kad tai rimta. Po velnių, ar jūs patrauksit kameras!?

Linos tėtis

— Mano tikra dukra! Aš blogas tėvas! Ji man sakė, kad valgo! Kad tik sportuoja daug, todėl ir krenta svoris... O kad ji serga ta vėmimo liga, nebūčiau pagalvojęs... Aš nemaniau, kad tai rimta! O dabar eikit iš mano namų su savo kameromis...

Andriaus mama

— Aš jį atidaviau į internatą, nes žinojau, kad būsiu bloga motina. O kad jis vartoja, tai jau seniai žinojau. Bet niekada nemaniau, kad tai rimta... Duokit man parūkyt! Ir nebefilmuokit!

Tomo tėtis

— ...ir kai atmerkiau akis, Tomas baigė kažką man sakyti ir šovė sau į burną. Aš buvau blogas tėvas. Blogas! Aš jį mylėjau, tik gal ne taip, kaip reikėjo. Mačiau jį su mėlynėmis, bet nemaniau, kad tai rimta... Traukit kameras, labai prašau...